

SYMPOZIUM

KDYŽ SE UČÍ VŠICHNI: INKLUZIVNÍ PRAKTIKY VYUČJÍCÍCH A JAK JE VIDÍ ŽÁCI

WHEN ALL STUDENTS LEARN: INCLUSIVE TEACHING PRACTICES AND HOW STUDENTS PERCEIVE THEM

**Jana Obrovská, Petr Svojanovský, Jana Navrátilová, Jan Nehyba,
Marek Matouš Bula, Jana Kratochvílová a Miroslav Jurčík**

Katedra pedagogiky, Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita v Brně

Abstrakt

Přestože jsou inkluzivní praktiky vyučujících považovány za klíčovou dimenzi inkluzivního vzdělávání, není jim na rozdíl např. od postojů věnováno dost výzkumné pozornosti. Cílem tohoto sympozia je představit jádrové praktiky a strategie vyučujících zaměřených na adresování různých charakteristik žáků a jejich individuálních vzdělávacích potřeb v heterogenních třídách hlavního proudu. Důležitou součástí je rovněž představení žákovských perspektiv na potenciál i výzvy při implementaci inkluzivních praktik jejich vyučujícími. Poznatky vychází jak z rozsáhlého etnografického datového korpusu (218 pozorovaných hodin, 51 rozhovorů s žáky, 96 rozhovorů s vyučujícími a 2 s asistenty pedagoga) sbíraného ve dvou základních školách s vyšší mírou inkluzivity (6 vyučujících, 2 asistenti pedagoga, 42 žáků), tak ze čtyř vln měření u 556 žáků v 6. až 8. třídách základních škol, kteří vyplnili dotazníky na vnímanou míru diferenciaci a personalizaci ve výuce svých vyučujících.

Klíčová slova: *inkluzivní praktiky vyučujících, hlasy žáků, etnografie, psychometrické sítě*

Abstract

The study focuses on a selected inclusive strategy – peer learning (PL). The aim was to determine how teachers involve students in PL and what students' experiences with this strategy are. Data were obtained through observations, interviews with students and teachers, group interviews. The results show that

teachers succeed in engaging students with diverse needs in PL. However, while PL is commonly used in the schools studied, finding the optimal level of use that suits both teachers and students remains a challenge. While teachers view PL as a key element of education, some students feel overwhelmed by it. This suggests that teachers often emphasize the technical aspects of collaboration, such as rules and skills, which can sometimes be at the expense of learners' needs.

Keywords: *peer learning, inclusive practices, teachers' perspective, student voice*